

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés felfuttatás 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (István cs. kir. főherceg kir. helytartóvá st. lett kinevezetéséről szóló legfelsőbb k. k. leirat; a három hónapos gyász iránti intézkedés; kinevezések és előléptetések; halálozás; válassz báró Kemény Zsigmondnak a P. H. 817d. számában tett nyilatkozatára; Ludoviceum progressista szempontból Z. Törvényhatóságok: Torna és Fejér megyék közgyűlései; a XVI szepesi város hucszú közgyűlése; szakolczavárosi közlés; erdélyi országgyűlés. Társulati élet: a szeged-temesvári vasút-társaság gyűlése. Budapesti napló.)

Külföld. (Ausztria, Amerika, Portugália, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Schweiz, Oroszország.)

Értesítő; dunavizellás.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Másolata ISTVÁN főherceg k. k. kinevezését tárgyozó's a nmlgu m. k. helytartótanácshoz kegyelmesen kibocsátott királyi leiratnak:

1302/62 sz. ELSŐ FERDINÁND Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar- és Csehország e néven ötödik, Halics- és Ladomér-országok apostoli, ugy Lombárdia, Velence és Illiria királya, Ausztria főhercege'st. Fő-tisztelendő, Tisztelendő, Tekintetes és Nagyságos, Nagyságos és Vitézlő kedvelt hűveink! Minekutána az örök gondviselésnek megfelfejthetetlen végzése szintugy szeretett, mint hön tisztelt bátyánkat fenséges császári királyi örökös főherceg Józsefet, Magyarország nádorát's királyi helytartónkat, 's benne egyszersmind leghívebb barátunkat, Magyarországunk alkotványa felett mindenkor éber gondossággal örökös legbecsebb tanácsadónkat's felséges kormányunk gondjaiban általában, különösen pedig azokban, mellyek kedves Magyarországunkra's az ahhoz kapcsolt részekre vonatkoznak, legálhatatosbban osztozó munkatársunkat, szívünk sajnó fájdalomra, e világból kiszólitotta; azon szilárd akarat, mellyel kedves Magyarországunk javát's boldogságát mindenkor öregbíteni törekszünk, mit sem igényel élénkebben Tőlünk, mint hogy e súlyos veszteséget, legalkalmatosb és atyai szándékunknak leggyorsabbán megfelelő módon pótoljuk's ugyan azért — miután a nádori és királyi helytartósági méltóság megürrült — addig is, míg a nádor-választás a legközelebb országgyűlésen következni fog, Magyarországba rendelenő királyi helytartóról ideiglen gondoskodjunk. — Ehez képest fenséges császári királyi örökös főherceg ISTVÁN-t kedves öcsénket, fenemlített ellefejtethetetlen bátyánknak nemcsak fiját, hanem — lelke és szívének már is kitüntetett dicső jelleméről itélve — örök emlékeztető atya magas erényeinek méltó örökösét is, mmd azon igazsággal, kiváltságokkal's előjogokkal, mellyekkel valaha Albert fens. saxoniai hg's annak példájára fentisztelt dicsőült bátyánk mint kir. helytartó birt, és így Pest Pilis és Zsolt törvényesen egyesült megyék főispánságával, és a' jászok és kunok bíróságával együtt kegyelmesen kineveztük és kihirdettük. Miről is Hűségteket szükséges tudomás, egyszersmind pedig a' végett értesítjük, hogy említett kedves öcsénke fenséges cs. kir. örökös főherceg Istvánnak e szerint ideiglen a' legközelebb országgyűlés tartatásáig Magyarországunkban kir. helytartónká lett kegyelmes kinevezését minden egyházi és világi törvényhatósággal tudatni's közhírül bocsátani siessetek. Kikhez egyb'iránt cs. kir. kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben Ausztriában, Boldogságszonyhó 15dik napján az Ur ezer nyolczszáz negyvenhetedik esztendejében. Ferdinánd m. k. Gr. Apponyi Györgym. k. Paziázi Mihály m. k.

1302/62 Ó császári's kir. stb. a' m. k. helytartótanácsal kegyesen tudatandó: Ó császári királyi felsége, szintannyira szeretett, mint hön tisztelt bátyjának, fens. császári kir. örökös főherceg Józsefnek, Magyarország nádorának halálán mély gyászba borult szívének busz érzetében, azt hogy benne nemcsak bátyjának, hanem egyszersmind egyik leghívebb barátjának, Magyarország alkotványa felett mindenkor éber gondossággal örökös legbecsebb tanácsadójának's felséges kormányunk gondjaiban általában, különösen pedig azokban, mellyek Magyarországra's az ahhoz kapcsolt részekre vonatkoznak, legálhatatosbban osztozó munkatársának elvesztését annál mélyebben fájjalja, minél inkább kívánta volna annak félézados hivataloskodása örök emlékeztető érdemeiért tartozott hálaadóját azoknak szándékolt örömdetes ünneplésekor leróni, — leg-

kegyelmesebben kinyilatkoztatni méltóztatván; ámbár — a' dicsőültnek hideg tetemei gyászos romja felett kesergve — nem kételkedik: hogy e' bánatos érzés egész Magyarországon's ahhoz kapcsolt minden részeken, főképen pedig e' magy. királyi helytartó tanácsnál, — ugy mint mellynek az elhunytban több mint félszázados fenséges elnöke, fénye's dicsősége mult ki — hasonló gyászos viszhangra találni fog; mind a' mellett azonban kegyelmesen megparancsolá, hogy mind e' magyar királyi helytartó-tanácsnak minden tagjai, mind pedig általában minden királyi — kormány — itélőszékek, szóval, minden néven nevezett királyi hivatalnokok a' boldogult végtiszteltére h a r o m h ó n a p i g gyászt viselni tartozzanak's ezen legfőbb parancsának minden kivétel nélküli pontos teljesítéséről a' m. k. helytartótanács a' m. k. udvari kamarával egyetértőleg kellőképen gondoskodjék. Kötelességül tette továbbá a' m. k. helytartótanácsnak: — melly is a' fen kitelt gyászidő alatt az ország törvényhatóságához irányított minden intézkedését feketén szélelve bocsátandja ki, hogy az érsekeket, megyés püspököket az engesztelő szentáldozatoknak's minden vallásbeli előjárásokat a' hitos tartásuknak országsszerte leendő elrendezésére utasítván, a' megyéket, városokat's minden egyéb törvényhatóságokat e' súlyos veszteségről nyomban azon hozzáadással tudósítsa, hogy Ó Felsége nemcsak a' dicsőült iránti hálás érzésnek, hanem ön felséges személyéhez ragaszkodásnak is egyik legvigasztalóbb zálogául tekintend, ha ezek is a' királyi hivatalnokokra nézve kegyesen elrendelt gyászban minél készebben részt veendnek.

A' fóm. m. k. helytartó tanács kebelbeli díjas fogalomgyakorló Gerébényi Vilmost kebelbeli fogalmazóvá, 's ennek helyére Rácz Károly eddigi díjtalan gyakorlót nevezé. A' nmlgu magy. kir. udv. Kamra F r k a s Pál szegedi kir. sóhivatali írnokot saját kérelmére hasonló tisztminőségben Pestre helyezvén át, az ez által megürrült szegedi sóhivatali írnokságra báró Z o r n e r g Antal tárkányi k. sómázslót alkalmazta.

Mult évi dec. 22kén zilahi S e b e s László es. k. ezredes, miután királya és hazájának 53 évig's utóbb nevezetesen a' magyar testőrseregnél tántorithatlan hűséggel szolgált, Bécsben, széllhűdés következtében élte 71kik évében, özszes rokonai's atyafiainak, kik benne nemtőjököt vesztek, gyászos fájdalomra jobb létre szenderült. Áldás poraira.

Válassz báró Kemény Zsigmondnak a' Pesti Hírlap 817 számában tett nyilatkozatára.

Hogy mi személyesen a' tisztelt bárót lapjainkban közremunkálásra fel nem szólítottuk: az igaz; valamint hogy tőle személyesen ez iránt ígérletet mi személyesen nem vettünk: ez is igaz. Azonban fog találni programunkban szavatosakra, kik a' tiszt. báróval általok leginkább ismert szorosabb viszonyaiknál's előbbi benső érintkezéseiknél fogva a' tiszt. báró nevének kitételére bennünket nem ok nélkül hatalmazzak fel —'s hogy mi ezt örömmel tettük, azt a' tiszt. báró ur nem fogja hibáinkul tulajdonítani. Pesten, jan. 22. 1847. A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősege.

Ludoviceum progressista szempontból.

Ha jövő országgyűlésünk ferde irányt nem vesz, a' Ludoviceum ügyének folytela remélhető; szükség tehát, hogy a' nézetek e' tárgy iránt eleve tisztára hozassanak.

Hírlapi uton a' Ludoviceumról eddig tudtom szerint egyedül a' régi Pesti Hírlap szól. Elfogultabb, ferdebb nézet nem gondolható, mit azonnal be fogok bizonyítani.

Minden országos tárgyat statistico-politikailag három álláspontról tekinthetni: megyeiből, országosból és birodalmiból. Mind ezen három álláspont egyenlő jogossággal bír, de a' mellett egyenkint magában véve egyoldalú, 's az illy egyoldalú álláspont nyert nézet h i j á n y o s é s f e r d e. Megyei álláspont szerint, mellyen a' régi P. Hírlap állott, a' Ludoviceum szükségtelen's épületét polytechnicumnak kell használni; országos állásponttól tekintve, a' Ludoviceum szüksége kétségtelen, mert ezen álláspont az általadalmi viszonya a' külfatalmakkal tisztán szemünkbe tűnik's ennél fogva az ország védelmének, tehát a' Ludoviceumnak mulhatlan léte; de ha létegesítését olly emberre bíznók, ki csak honunkat venné szemügyre's nem egyszersmind a' közbiradalmat, e' létesítést kérdés: megköszönne e Ausztria, úgy viszont megköszönne e Magyarország, ha az csupán közbiradalmi szempontból léptetnék életbe?

Félre illy ferde egyoldalúságokkal, mellyek csak a' veszekedés kimeríthetlen kuforrásai's a' létesítést lehetlenné teszik, mint ezt a' Ludoviceum története világosan tanúsítja. Kötelessége kineknek, mint embernek és polgárnak, illy a' nemzet haladását akadályozó elfogultságokból, mindenoldalú tiszta nézetre vergődni!

Korunkban, mond körülbelül a' régi p. Hírlap, az állandó katonaság helyét a' honvédnek kell elfoglalni, e' mellett az ipar és kereskedés felvirágzása napjaink jelszava: a' Ludoviceum létesítése tehát épen olly szükségtelen mint korszerűtlen, változtassuk tehát azt polytechnicumná.

E' nézet megyei álláspontból itélve igen természetesen ered. Ha Magyarországot pusztán 53 megye alakjában képzeljük mindig, és soha nem mint egészet, az országos védelem soha nem öltik eszünkbe, vagy inkább annak szüksége igen távol esik itéletkörünkől, tehát az állandó sereg és Ludoviceum is. Ehez azonkívül a' megyének nincs semmi köze, sőt a' birodalmi kormány rendelkezik róla, maradunk tehát a' honvédnél, kiált egy táblabíró's mivel a' Ludoviceum az állóereghez képezni honfiainkat — nem kell; polytechnicumná kell használni az épületet; ennél maradunk!

Egészen más színben jelenik meg ellenben a' Ludoviceum ügye, ha azt az egyesült országos és birodalmi álláspontból tekintjük. Hogy valamely ország felvirághasson, hogy a' nemzet haladhasson, arra mindenkéltől az ország függetlenségének fenntartása szükséges. Ha ez elvesz, elvesz a' nemzet élete, neve a' történetben's akkor iparát's kereskedését nehéz lesz polytechnicum által felvirágoztatni, ha az másnak nem épen úgy tesz. Vagy talán azt hiszik, hogy az ur isten a' nemzeteket fentartja h o z z á j á r u l á s u k n é l k ü l? Tudom, nem egy fiatal idealista igen könnyen gondolkodik eziránt; szerinte a' magyar nemzet élete örök; az ifju általános életével egészségével keveset gondol, mintha halhatatlan volna; azonban: „Heute roth, morgen todt“ mond egy német példabeszéd's ez aránylag a' nemzetekre is alkalmazható. Hol vannak azon hunnok, kik előtt elsápadt a' világ, 's kikről régi hagyomány szerint magunkat származtatjuk? Sem hűrök(?) sem hamvok. Egy csata eldöntötte sorsukat; meghaltak mint nemzet 24 óra alatt. És ti, illy memento után, 's e' perczen, midőn egy szomszéd nemzet halálhőrgései felétek hangoznak, a' haza országos védelméről gondoskodni fölőlegnek tarthatátok? Támazkodva Ausztriára menekedtünk meg a' török járomtól, (a' másik rész János alatt elveszté nemzeti függetlenségét)'s csak Ausztriára támazkodva állhatunk ki, ha elkövetkeznék, bármely küllelennek megtámadását. Minket csak f e g y v e r m e n t h e t m e g, de fegyver, tudománytól segítettve, és erre Ludoviceum kell.

Nem, nemzeti had kell, nemzeti honvéd vagy őrsereg! kiált itt megint a' táblabíró. Engedelmet spectabilis, kegyed ugyan született katona, de ezekben talán még sem eléggé járatos. Jövő cikkemben szerencsém lesz ebbeli fogalmait kissé tisztábbra hoznom, ez uttal tehát csak annyit mondok: honvéd, nemzeti őrség, nevezétek mint akarjátok, még most honunkban nem alkalmazható, míg nagyobb egyenlőség a' törvény előtt nem eszközöltetik, tehát eddig csak állóhadról lehet még szó és csupán táblabíró ur tekintetéből; mert ha már most fegyverzenők fel a' népet, félek hogy végre még táblabíró ur is kiszorulhatna — a' tábla megöl. De hagyjuk ezt most. Annyi bizonyos, Ludoviceum kell.

Nem változtatjuk tehát polytechnicumná? Dehogy változtatjuk! dehogy változtatjuk! Annak másutt épüend háza. Ez a' legnevetesebb gondolat volna. Ime felépítettük a' Ludoviceumot, csak meg kellene indítani; de ez már most nem tetszik. Ipar, kereskedés, polytechnicum kiáltanak! 's a' ház pusztán áll. Felépítettük a' muzeumot; de az utolsó országgyűlés nemzeti intézetekre nem adott pénzt's a' museum örei gyalulatlan deszkákra állítják ki a' nemzet kincseit. Ha ez a' britt muzeumban történnék, valamelyik angol látogató, csupa nemzeti büszkeségből, agyonlóné magát; de nálunk azt hallottuk kiáltani: nem kell mumia! Ez uraim! ellenmondhatlanul a' valósíthatlanság theoriája maga. Így soha sem jutunk zöld ágra!

De felelni fogtok: a' Ludoviceum létesíthetlen, mert az ország's a' birodalom követelése e' tárgyra nézve kiegyenlíthetlennék. Igen is valósíthatlansági elméletek szerint, ha egyoldalú felfogástok után az országot a' birodalommal metsző ellentétbe állítjátok, ugy tudnivaló, soha

nem szüno veszekedésen kívül nem létesülhet semmi, ezt már régen akartam mondani. Exempla docent, de mely haladó ember fog illy rákmódra hátráló 's mindent kezdetben megakasztó politikát követni? Magyarország Ausztriához van csatolva, ez tény, el nem vitázható. Mindennek tehát, a' mi mindkét részre befolyással van, a' közös érdek vonalán kell létesülni. Ez világos. A' mi egynek vagy másnak érdekei ellen volna, arra nem állhat a' sértett fél, sőt a' közös kormány azt nem is engedhetné meg, mert az egésznek ártana, a' legfontosabb politika tehát azt indítványba hozni. Mit kíván ez esetben a' haza és közös birodalom érdeke? Azt, hogy a' növéndékek hazai és közbirodalmi szellemben 's nyelven neveltesse nek. Lehetetlen e ez? Dehogynem lehetetlen! Minden magyar ezred egy század óta bir egyegy oly nevelőházzal, hol e' lehetetlen problema megfejtetik, egy század óta mondok. Minden a z embert mint embert illető tudományok magyarul adatnak elő, a' szorosan katonai ismértek pedig németül. A' magyar és német nyelv közös, minden növéndéknek mindkettőben egyiránt jártasnak kell lennie. Ebből áll az egész. Ha a' növéndékek csupán németül neveltenének, hasznukat utóbb a' magyar ezredeknél nem lehetne venni, mert a' közlegényekkel nem tudnának szólni; ha csupán magyarul, haszonvehetetlenek volnának, mint tisztek, a' katonai hivatalos nyelv 's parancsszó német levén. —

Lehet tehát Ludoviceum urak, lehet minden vagy legalább sok más, csak helyes álláspontból tekintsük a' tárgyakat 's legyünk tájékozottak. Ez a' legfőbb; ha ezt elértük, az eligazodás a' specialitások iránt, ha a' körülményeket ismértjük, csekélység, az magától jó. De a' ki egyoldalú állásponton elfogult, annak lehetetlen a' tárgyat teljes valóságában látnia, habár lángésszel birna is; mert mint már többször mondtam: a' hegy teljes alakját az nem ismérheti meg, ki azt csak alulról vagy csak oldalvást szemlélgeti, hanem csak az, ki alját, tetejét és oldalait bejárta. Z.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

TÖRNAMEGYE. (B. Vendégi dec. 24dikén.) Ez évi utolsó évnegyedes közgyűlése dec. 9dikén kezdődött főispán-helyettesi elnöklelet alatt, mellyen előkerült közérdekű tárgyak következők: az oct. 21diki kisgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséből, mellyben nádor ó főhősége felszázados hivataloskodásának célzott megünneplése, annak súlyos betegsége miatt elhalasztva lenni említtetik, ekkor pedig már ó fenségének szerencsés felgyógyulása köztudomású vala, főispán-helyettesünk alkalmat vón a' rendeket ez örvendetes eseményért a' mindenhatónak hála tisztelet-bemutatásra összesen meghíni; mi is dec. 10én az egész tisztkar és rendek részvéte mellett, (más felekezetű templom hiányában) egyedül kath. templomban vitett véghez, mellyet a' közgyűlés folytatása, ezt pedig a' főispán-helyettesnél vidám ebéd fejezett be, mellyen ó fens. hoszszas életeért közörművel üritettek poharak. Szint ez alkalommal megkérve szeretett főispáni helyettesünk, hogy iskolai pályáját végzett jeles fiát becsületbelijegyzőnek nevezné ki, ó a' rendek figyelmét megköszönve nyilvánítá, miként említt fia már szomszéd Abauj megyében van kinevezve, tehát a' rendek kérelmét nem teljesítheti, annál fogva ugyanazok kérelmére szép reményű fia ifj. Bárczay József táblabírónak neveztetett legyen ki.

A' Horvát István könyvtára felől közölt kimutatás választványhoz utasított, véleményadás végett. — A' helytartó tanács azon választást, melly szerint a' katonai fegyvergyakorlatnak a' nagy szükség miatt kért elhalasztását azon ok miatt nem látta szükségesnek teljesíteni, mivel más megyék e' miatt panaszt nem emeltek 's az élelemszállítási szekerek bérére ugy is megtérítetik, sajnosan vettük; mert azon szekerezési bér megtérítése által, melly csakugyan a' szállító zsidó javára esett, köznépünkön jelenleg semmi könnyítés nem tétetett, midőn a' katonaság részére szállított élelembelieket a' beszámítási árnál négyszer is drágábban kellett fizetnie, mi annál nyommasztóbb, mert a' megyének 42 helységei közül 14nek és így teljesen egy harmadrésznék nyári természetvényeit tette tönkre a' több ízben pusztított jégvihar, azonkívül néhány helység tűz által is tetemesen károsult. — A' házi pénztárból a' nemesibe kölcsön vétetett összeg a' számadásban külön kezeltetni; — a' katonai utvonatok megállapítására szükséges tervek, mellyek a' megye pecsétével leendő megpecsétlés végett küldettek vissza, — felküldetni; — a' megye és kincstár közt fenforgó követelések tárgyában sürgetett tudósítás 6 hónap alatt felterjesztetni rendeltetvén, ezek iránt a' szükséges intézkedés megtétetett. — Egy 13 éves leány, ki az átmeneti törvény ereje mellett evang. vallásra már tette átment, 18 éves koráig a' r. kath. vallásban rendeltetvén neveltetni, az eset megvizsgálása 's bejelentése

megrendeltetett. A' rögtön itélő bíraskodásuj szabályai nekünk is megküldettek, miből alkalmat vettünk, némelly ujjabb gonosztények miatt, a' szomszéd megyék példájára, a' rögtön itélő bíraskodhatóság joga kérésére.

Nm.Szögyényi Lászlónak más. alkaczellárrá nevezetése iránti tudósítás folytán, főispán-helyettesünk indítványára, örvendező levélküldés határozatot. — A' mindennemű gabnatermés összeírását elrendeltük 's népünkre a' feljebb is említtjég- és tűz-csapások miatt kétszeresen súlyos népinség-enyhítés-módja feletti javaslat-tétellel választványt biztunk meg, mellynek jelentése folytán ó felsége 8000 pengő forint kölcsönzésre, — a' katonaságnak kincstárból élelmezésére, az élelembelieknek a' hazából az 1807diki 6dik törvényczikkely értelmében kivitele, megiltására rendeltetett megkérteni; a' földesurak pedig alattvalóik itánti gondoskodására, — egyebek is segélyhozára és munkaadásra felszólíttani határozatván; — az így reménylendő pénzüszeg a' munkatehető szűkölködőknek a' megye által elhatározandó munka béreül, — alalmiznaképen pedig egyedül a' dologtehetetleneknek adami 's e' végett az utóbbi osztályba esők pontosan összeírattani rendeltettek; — az ifjuság táncmulatságai elűltattak ugy a' korcsmai hitelezések bírói behajtása is.

Pestmegye felszólítására a' nádori emlékpénzekből a' megye számára egy ezüst, egy bronz, magányosok részire több darab megrendeltetése adatott hírvil, a' mintakészítés költségéből aránylagos illetőség is megajánlatván. — Kraszna felszólítása akadályai elhárítása részek tetleges visszacsatlásának akadályai elhárítása mellett, annak sikeresítésére megkértük, — térképe közszönettel fogadtatott; Verőczének megíratott, hogy a' vukovár-fümei vasút-vonal megállapítására nézve a' közérdek és a' vállalat czélszerűsége lesz vezetőnk, de ohajottuk volna, hogy az 1844ki 2dik czikkelyt figyelembe tartva, — minthogy magát a' kapcsolatok alá nem sorozhatja, magyarul irt legyen; Pozsonynak az erdélyi özszekekapcsolatás érdekében kelt felszólítása pártoltatván, intézkedhetés végett az országgyűlési utasítások közé soroztatott; — Vasmegyének a' német bevándorlások gátlására tett felszólítása annyiban nyert hozzájárulást, hogy jövő országgyűlésen mi is honosítási 's telepítési törvényt rendeltünk sürgettetni. A' főügyész jelentése szerint, a' közelebbi törvényeseken 51 vádolt ügyében hozott itélet, új bünpert rendeltetett 4 ellen, — fogházunkban levő 36 rab közül 27 el van itelve, 9 iteletlen, — 32 férfi, 4 nő, — 17 huz rabszolgát, a' rabok egész évi keresete 246 ft 36 kr. váltóban, tartásuk pedig került 720 ft 27 1/2 krba szinte váltóban. Ez uttal a' rabok folyamodtak rabi napszámuk fölemeltetésért, melly eddig 3 pengő kr. vala; de a' rendek figyelembe vevén azon körülményt, hogy kiknek a' rabokat tartani kell, azoknak annyi sem igen jut egyegy napra, még ez uttal, a' körülmények netalán súlyosbodaig a' volt mennyiséget hagyta meg; azon indítványt pedig, melly szerint a' raboknak közös élelmezése javasoltatott, létesíthetősége iránt véleményadásra választvány bizatott meg. A' malmok zilipei felemeltetése miatt sok kárt okozó Boldva folyó szabályoztatásának jövő tavaszon leendő mulhatlan megkezdését elrendeltük, erélyes volt első alispán kir. tanácsnok Koós Károly urra bizatván az e' tárgyban kinevezett bizottság elnöksége. Egy nemes község időközben, hadnagyt letetvén, — ezen rendellenes eljárás, minthogy sem arra az előadott ok elégségesnek, sem a' megyei hatóság mellőzése helyes lehetnek nem találtatott, helytelennek mondatván ki, a' letett hadnagy hivatalába rendes változási időkig visszahelyeztetett. A' jég által károsult helységeknél 28,108 ft 30 kr. kár után, — pengőben érte — minden 500 fra egy rovány (dica) könnyebbség adatott az adó-kivetésnél; teszen pedig a' folyó évihadi adó, a' hadfogadási költséggel 8405 ft 54 3/4 krt, a' házi 9944 ft 35 kr. pengő pénzben. Pest városának megírtuk, hogy előre nem kötelezhetjük magunkat a' kórházában gyógyittatandó betegeknek teendő költség-megtérítésért, de előforduló esetben a' méltányosság és igazság kívánata szerint fogunk intézkedni.

A' tisztválasztási surlódásnak is mutatkozott némi utónesze, egy, mint mondatik, némellyek ellen intézett vádlevél benyújtása miatt, — de aláírás hiányozván rajta, e' miatt a' bemutatónak elnökileg visszaadott; melly aligha a' tisztválasztás napja utáni közgyűlésben 's utána felmerült kedvetlen jeleneteket nemcsak megújította, de talán még nevelte volna is; így azonban a' kedélyek csilapultával, hihetőleg nyom nélkül enyészik el.

A' Butler-alapítványbul megyénket illető egy növendéki illetőség iránti intézkedés ideje közelegvén, — annak jövőre minként leendő kezeltetése 's használása felől az illető bizottság javaslata előterjesztésére utasítottat.

A' burgonya vidékünkön is nagy részben elrohadt, kivált a' lapályos vagy vadvizes határokon termett, sőt a' szárazabb természetű földből való is, ha ott érte az őszi eső

's utána ásatott ki 's most már egy köből ára 6 vforint, — őszkor pedig a' romlás miatt 50kron 's 1 fton vesztegettetett. A' jövőnek mindenki aggodalommal néz elibe, mivel az élelembeliek ára folyvást emelkedik; buza köble 24, rozsé 21, tengeri 17, árpáé 15, zabé 6 ft. de tavaszra hihetőleg sokkal feljebb fog emelkedni. A' nép már is negyedrész áron vesztegeti ruházatát, butorát, marháját élelmezés végett, télben a' pénzkereset is majd egészen megszünvén. L o v á s z M i k l ó s főjegyző.

FEJÉRMEGYÉNEK f. e. január 4kén kezdődött közgyűlése főispáni helyettes grófó méltósága elnöklelet alatt a' legjobb renddel folyt le. Gyűlés első napján mindjárt a' rendszeres megyei heldolgokat tárgyzató tisztú jelentések szolgáltak anyagul a' higgadt tanácskozásoknak. Köz megnyugvást 's örömet okozott a' tisztú jelentésekből kifejtett azon tudomás, miszerint a' megyét éhségkitörés nem fenyegeti. Mind a' termés középserűsége, mind a' mostohán meglátogatott vidékek földesurainak alattvalóik iránti kész gondoskodása megnyugtatólag hatottak a' kk. és rr. aggodalmaira. Miután azonban a' körülmények előre nem láthatók, a' netalán bekövetkehető inség enyhítésére ó felségétől 4000 pengő ft. kölcsönkérés határozatott; továbbá egy állandó választvány nevezetett, hogy ez az előforduló esetekben a' körülményekhez képest rögtön intézkedvén, a' keletkehető baj még csirájában fojtassék meg. — A' gyűlést e g y h a n g u s á g á b ó l C. hg és K. árvának gondnoka között létrejött egyezség szönyegre került emel ki. A' kk. és rr. általánosan sérelmesnek találván, hogy a' törvény világos rendelete ellenére a' megye tudta, akarata 's megegyezése nélkül egyezség kötött, elhatározták, hogy M. K. gondnok a' kérdéses egyezséget körülményes jelentésével együtt még ezen hó 7kén folytatva tartandó közgyűlésre okvetlenül mutassa be. — Történt azonban, hogy a' kitett határnapon M. K. folyamodása jelent meg az egyezség helyett, mellyben előadja, miszerint jelentésének elkészítéséhez több idő kívántatván, a' megye határozatát ez uttal nem teljesítheti. Többen voltak, kik a' gondnokot hanyagságaért hivatalától ha nem is elmozdítani, legalább felfüggesztetni kívánták, a' többség ellenben az egyezség bemutatásának véghatárjaul f. e. február 1jét tüzte ki, akkorra halasztván a' további intézkedést. — Zágrábmegye levele küldöttségnek adatott ki. — Jövő közgyűlésünk april 6án venendi kezdetét. Z.

NÓGRÁDMEGYE EVNEGYEDES KÖZGYŰLÉSE.

(Vége.) A' törvényeségi táblabírák választásmódját kidolgozandó választvány közgyűlésileg kiküldetve levén, az jan. 15én javaslatát következő, 's a' kk. és rr. által elfogadott pontokban terjeszté elő: 1) Evnegyedenként törtéjék a' választás. 2) A' esődtörvényesekre hat, 3) a' polgári 's fenytő törvényesekre 24 tagból álló táblabíróból. 4) A' jegyzők 's ügyészek közül csak a' megválasztottak birjanak szavazattal. 5) A' megválasztottak ha eljövételökben akadályoztatva lennének, el nem jöhetésök okát az alispáni hivattal eleve közöljék, kik helyett első alispán a' megválasztottak közül másokat fog beidézni. 6) A' magokat elégséges okkal nem mentők 's be nem érkezők nevei a' közgyűlés előtt nyilvánosan föl fognak olvasatni. 7) A' szavazás mindenkinek saját nevével aláirt czéduával egy alispán négy főbíró és jegyzőből álló e' czéla összeült küldöttségnek adassék által minden évnegyedes közgyűlés 4dik napján. —

J a n. 16. Az első választás ezen sikerrel és szavazattöbbségbeni sorozattal ment véghez a' polgári 's fenytő törvényesekre: Huszár Károly, Repeczky Ferencz, Csemniczky Károly, Sréter Horác, Kubinyi Ferencz, Muzslay Sándor, Fajnor János, Majthényi Pál, Soóky Andor főnyegyzés, Szijártó Mihály, Frideczky Lajos főjegyző: Prónay Imre, Prónay József, első aljegyző: Szalay István, Forgách Sándor gr., Mérey Móricz, Dessewffy Jób, Pulszky Ferencz, Plachy Zsigmond, Laszly Pál, Bekény János, Dienes Samu és Pongrácz Károly.

A' esődtörvényesekre: Kaeskovics Károly, Soóky Gábor, Thomka Sándor, Veres Pál főjegyző, Trajtlér Mihály és Bérczy Lajos.

A' jegyzői kar két alhivatalnoka jeles tehetségű erős conservatív ifjú táblabíró N.P. ban negyedik főnökét kapta; ki a' törvényeségi táblabírák választását tárgyzató tanácskozásokban úgy nyilatkozott: miszerint ó a' megyének e' nézete szerinti törvénytelen végzés hozatala által a' törvényesekeni megjelenhetés és szavazhatási táblabírói jogában magát korlátoztatva épen nem érzendvén, nyíltan ellenszegüld. R. L.

TÁRSULATI ÉLET.

A' XVI. szepesi város kerülete f. január 14kén tartá közgyűlését, mellyben pécusjfalusi P é c h y I m r e ó m g a ujan kinevezett zágrábmegyei főispán, a' városok tisztviselőitől 's az egész kerületől, mellynek nyolcz évig volt kormányzója, bucsut vón. Beszédében ó m g a u j o l a g is a'

rend, szeretet, pontosság és törvényességre inté a' kerület (járó) tisztviselőjét. Ómlga nehéz szívvel vált meg kedvelt kerületétől, hol a' honnak, és közvetlen kormányza alatt osnak nyugalma, 's boldogságaért oly meglegedve fáradozott. A' kerületnek szinte nehezen esett szeretett főtisztviselőjököt körükből, hol mint atyját 's barátot tisztelni megszokák, távozni látni. Kerületi főjegyző érzékeny szavakban tolmácsolá az érzetet, mi a' kerület tagjait ez által elfogá. **Z á g r á b r a** különösen azon fájdalmas megemlést tevő: mikép a' 14dik században ugyanott mondatott ki a' szépesi XVI. város elzalogosíttatása, 's most szeretett kormányzók is oda szólítottak. Egyébként a' legfelsőbb intézkedésben mint hű alattvalók megnyugodván azon reményvel, miszerint ómlga e' városokról mindenkor és mindenütt meg fog emlékezni, hol azok java ezt igénylendi, tőle busut véve, a' kerület ideiglenes igazgatósága elintézéséhez fogtak. —

SAKOLCZA. A' szegények osztályának hatósági költségen leendő ellátatása 's ekép a' hazánkenti koldulás megszüntetése, mely régóta annyi jámbornak ohajtása, végre ez év kezdetén Szakolcza sz. kir. városban is létesített. Ezen osztályról hasonló gondoskodás mind erkölcsiség, mind pedig a' polgári haladás tekintetéből kívánatos, 's ezért czélszerűnek tartók azt röviden megérinteni azon buzgó ohajtással: vajha hasonló intézkedés minden helyhatóság körében létesíttetnék 's gond és figyelem fordítatnék arra, hogy hol a' közönség illy emberséges intézetek felállítására nehezebb körülmények közt is szívesen hozza áldozatát az emberiség oltárára, azok a' czélnak meg is feleljenek, 's ne kényteleníttessenek a' már egyszer adakozók ugyanazon okból szűzfélé adózni.

Szakolcza sz. kir. város hatósága megkönyörülván az inség-ostorozza szegényeken 's fájdalmasan illetődvén meg az elkorhad aggság keserű nélkülözése, szegényeket ápoló intézetet alapított, hogy ez által a' valódi nyomorult enyhét, 's az ép tagu munkát leljen éllele forrásaul. Ezen intézet léthehozására kívánatos tőke beszerzése önkéntes adakozásokra, indirect adózásra, 's végre — mi legbiztosabb — ingatlan értékekre vettett ki. Az indirect adóra nézve nevezetes az, hogy a' tánczmulásokból hasznot **huzók minden illy mulatsággért 12 pkr** fizetendnek az említett czélra; vagy tán helyesebben **felfogjuk a' dolog értelmét**, ha állítjuk: hogy a' tánczból beszédett minden száztól fog az említett csekély összeg fizetett. Egyébként bármint legyen a' kivétel, mi sokkal sikeresebb tartanók, 's azon vidékeknél, hol még illy intézetek nincsenek, 's létesítésük még csupa szándék, ajánljuk: hogy mindazok, kik valamely nyilvános tánczmulatságban tánczolnak, legalább is egy pengő krajczárral adóztassanak meg azonnal in facie loci.

Ezen ajánlatunk indoka következő: ha az iparos és földmives megadóztatik azért, mert dolgozik, mert magát, családját 's az egész statust izzadva tartja fen, mert az ipart, kereskedést, gazdaságot előmozdítja: igen igazságosnak tartjuk: hogy adózzék minden, ki ugrálva mulat, különösen azért is, mert az iparos és földmives mértékletes munka mellett erejét edzi, 's így egészséges életét az őt nehezen nélkülözhető statusnak még hoszas időre biztosítja; ellenben a' tánczos rohamában felizgatott szenvedélye közeppett megfedkezik minderről, meg a' holnap és azután napokról, sőt magáról és polgári kötelességeiről is; csak a' táncz — az isteni táncz — a la Elsler vagy Ceritto — foglalja el gondolkodó tehetsége egész valóságát. Így az egészség rombolásnak tüzesedve mi gyakran megtörténik, hogy az illyen ugrászok csakhamar a' esendeb világba ugranak át, 's utjokban — ha kivált privilegiátusok voltak — csak azzal szem vizsgálhatják magukat, hogy a' hazáért nemcsak ittak ettek és tánczoltak, hanem adóztak is valamit. Aztán jusson eszünkbe, hogy az adó keresztyülele illy kiváltságos országban, minő a' miénk, kissé bajos dolog; e' bajosságot mennyire szelidítné valamely igy szerkesztendő megállapodás: „Minden t. cz. egyed, ki n. n. tartandó tánczvizigalomban tánczolni akar, a' szegények pénztárába egy krajczárt köteles fizetni ezüst értékben.“

Ezen adófajt nem is lehetne fej a dón a k mondani, melyet sok fejes fejetlen annyira gyűlöletesnek tart, hanem inkább lába-dón a k, mi népszerűsége máresak azért is számíthat, mert maga nemében ujság; 's mert lábait azoknak is szoktak lenni, pedig propter rationem physicam könnyebbek, kiknek fejük nincsen.

Mi tehát ismét és ismét a' szegény intézetek czél-szerű fölségállítására ajánljuk a' t a n c z a d ó t. Dixi et salvavi animam meam. Most tárgyunkra:

Szakolcza sz. kir. város hatósága megállapítván hártárlatlag a' főnebb érintettük jótékony intézkedést, azonnal megtéteté minden szegényeinek pontos összeírását, orvosilag megvizsgáltatá 's munkárai kisebb vagy nagyobb tehetségök szerint őket osztályokba sorozá: nyomoru, nyomorubb, legnyomorubb. Ezen utólsóknak féllábuk már ko-

porsóban hever, 's a' lélek csak vendégszeretethől tér a' testbe; és ezek, mint végkép tehetlenek felebaráti irgalomból naponként 12 krajczárt kapnak váltóban. Tekintve az élelmek árkeletét Szakolczán ez összeg egy koldus-élet fenntartására elégnék találatott.

Jótékonyágát véve ezen emberbaráti intézkedésnek ahoz azok is szívesen csatlakozának, kiket csupán ember-szeretetök bírhatott arra, de polgári hatósági parancs nem. Így az ottan állomásozó zászlój tisztikara 's a' határvári tisztség is nevezetes öszszeggel járult a' kezdehez, 's tekintve a' mindinkább mutakozó részvétet, remény van, hogy ezen jótékony intézet megfelelő philanthropiai czéljának 's használólag tarthatandja magát fen. — Legyen a' haza előtt köszönet mondva az illy nemes ügyben fáradozóknak 's legyen ösztönadva minden helyhatóságnak kebelbeli szegényeiről hasonló intézkedésre. — 'S e' ponton ajánljuk szerény javaslatunkat. — † —

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS. XXd. országos ülés jan. 12én. A' mult ülésről készült jegyzőkönyv-felolvasás után, Kolozsmegye egyik követe azon pontra vonatkozólag, mely elnök ó nmlgának a' beszédek tára szerkesztéséről jelentését tartalmazza, örvend, ugymond, hogy Hajnik Károly ur vállalta el a' gyorsírást, ki a' beszédek tárt mult országgyűlésen is közmegelegülésre szerkeszté. Nem teheti azonban, hogy méltánylatát ne nyilvánítsa azon gyorsíró iránt, ki jelen országgyűlés lefolyt rövid szaka alatt, a' helybeli hírlapok országgyűlési tudósításit mindennek, ki a' hírlapokat figyelmesen olvasta, elismerése szerint dicséretesen szerkesztvén, gyorsírásbani jártasságát 's alkalmas létét bebizonyította. **F o g a r a s v i d é k** egyik követe pedig a' jegyzőkönyv azon pontjára tón észrevételt, mely a' napirend-kitűzésről szól. Szóló követ ugy emlékszik, hogy elnök ó nmlga a' rendezéssel kapcsolatos és képzeti mérték szerinti urbér feletti tanácskozás kitűzésekor egyszersmind azt nyilvánította, miszerint a' kk. és rr. az urbért általános érdeklő indítványok tételétől nem lesznek elzárva. **E l n ö k** k: Igaz, hogy mondotta, miszerint a' t. kk. és rr. tehetnek a' tárgyra tartozó indítványokat; de ezt nem kitűzés, csupán magán-nyilatkozatint.

Hitelesítve levén a' jegyzőkönyv, elnök ó nm. jelenti, hogy a' k. kormányzék, egy k. k. leirat kihirdetése végett meg kíván jelenni a' t. kk. és rr. körében. A' k. kormányzék néhány percz mulva megjelenvén, kormányzó ó nm. felolvastatá az itélőmesterek megerősítése tárgyában kelt ime k. k. leiratot, mely **magy. ford. igy** hangzik: **F e r d i n a n d** 'sat. Azon alázatos felirat, melyet ti hű kk. és rr. 1846ki october 9ről, őszintén kedvelt hívíink, tek. és nagys. b. Puchner Antal, mint jelen országgyűlésre küldött teljes hatalmu kir. biztosunk utján némelly ürességben levő sarkalatos és orsz. hivatalokra történt kijelölés tárgyában fölterjesztettek, szokott módon előnkbe adatván (mellynek további tartalmára későbbben fog kegy. határozatunk követezni) törvényes királyi táblánknál ürességben levő itélőmesteri hivatalokra **H e n t e r** János ugyanazon királyi táblánk valóságos ülnökét, és kormányzékki valóságos titkokn **K a b ó s** Dániel nemzeti hűveinket találtuk érdekesítőnek 'sat. E' k. k. felolvasása után a' k. kormányzék a' termet elhagyta.

E l n ö k: Ugy tudja, hogy a' t. kk. és rr. az előleges tanácskozással készen vannak, felszólítja tehát kitűzött kérdés iránti nézeteik kifejtésére. **F e l s ő - F e j é r m.** köv. Mielőtt a' napi kérdéshez szólna, viszzatért az udv. kancellár megerősítését tartalmazó leirat; utasítása következtében felírást indítványoz, melyben a' kk. és rr. örömet nyilvánítsák a' felett, hogy ó fels. e' fontos hivatal betöltésében valamint a' szavazattöbbségre, ugy a' vallások illetőségére is tekintettel méltóztatott lenni. Kérjék meg továbbá ó flsgét, hogy mint 1837ben, módot nyujtani méltóztatásék, hogy kancellár ó nmlga a' kk. és rr. körében tegye le hivatali esküjét. Végre, miután a' kk. és rr. az udv. kancellári hivatalt ugyszólván egy kategóriába tették a' kormányzói hivattal, 's miután szóló a' kinevezés feletti örömkialtásokat hallotta, azt hiszi, e' közérzelmet tolmácsolja, midőn egy Bécsbe menendő küldöttség-kinevezést indítványoz, mely azonképen, mint a' mult országgyűlésről kormányzó ó nmlgához ment küldöttség, udv. kancellár ó nmlgát a' kk. és rr. körében megjelenésre fölkérvén, bekísérje. E' küldöttség-kinevezésre elnök ó nmlgát véli megkérdőndőnek.

E l n ö k: Ezt valóban nem tűzte napirendre; ugy vette a' dolgot, mint a' megerősítő k. k. leirat által teljesen befejeztet. Azonban ha a' t. kk. és rr. hozzá kívánnak szólani, nem ellenzi.

K o l o z s m. köv.: Az indítványt pártolja azon hozzáadással, hogy mint 1837ben, midőn gr. Kornis Jánost választották kormányzóvá, a' kk. és rr. a' nevezett gróf kormányzékki vice-praesességének megerősítését tartalmazó leiratbani említése ellen óvást tettek, ugy most is jelentsék

ki, miszerint az alkancellári hivatal törvényesnek el nem isméri.

E l n ö k: A' felsőfejéri indítványt, Kolozsmegye hozzáadásával határozatkép kimondja, a' küldöttség-kinevezését illetőleg egy pár napi időhaladékot kérvén.

E g y g r. f ő i s p. szerint 1837ben igen helyes volt az ország rendinek kijelenteni, hogy gr. Kornis vice-praesessége nem törvényes, mert a' kir. kormányzék tagjainak száma meg van határozva 's törvény értelmében az ország rendei választják. Nem így a' kancelláriánál, mellynek minden tagjait, az egy kancelláron kívül, ó flge, az ország rendinek legkisebb befolyása nélkül nevezi ki, és igy tetszése szerint nevezhet vice-praesest is. Nézete szerint tehát a' vice-praesesség elleni nyilatkozatnak ki kellene a' felíratból maradni.

E g y g r. k i r. h.: Pártolja Kolozsmegye követének indítványát.

E l n ö k: Ujlag figyelmezteti a' kk. és rr. ket, hogy a' napirendre kitűzött tárgyhöz szóljanak. **F o g a r a s v i d é k** köv.: Mielőtt a' tűzött tárgyhöz szólna, az országgyűlés bel oeconomicáját illetőleg van egy indítványa, Mint ezelőtti országgyűléseken, ugy jelenleg is szükséges a' kérelmek rendbeszedésére és megvizsgálására bizottságot nevezni, mi mindedig nem történné, ideje, hogy a' kk. és rr. e' részben is intézkedjenek. Szóló időkiméles tekintetéből, az érintett teendőre a' jegyzőkönyv-bíráló választványt véli megbízandónak. (Helyes.)

K r a s z n a m e g y e. k.: Utasítása értelmében egy indítványt kell tennie, hogy a' parasztság az urbér behozatala által, mostani helyzeténél súlyosabban ne jusson, szólnak kötelességévé tették küldőji indítványozni, miszerint az ország rendei törvényt alkossanak arról, hogy az adó mostani összege ne növeltsék. Mondhatná valaki, hogy ez most nincs napirenden; ánde napirenden van az urbér, mellynek czélja az urbéresnek sorsáni könnyítés: kötelessége tehát mind annak eltávolítására munkálni, mi e' czélt megghusitná.

E l n ö k: Ez indítvány az adóüggyel lesz kapcsolatban; mikor az adó lesz tárgyalás alatt, indítványa előadásától a' követ ur nem lesz elzárva. Most ismételve felszólítja a' kk. és rr. et, térjenek a' napirendre.

A z e l ő b b i k ö v e t: Nem azt indítványozza, hogy az adóüggy most tárgyaltsák; csupán szemelvényileg kíván törvényt az adóösszeg följobb nem emeltetéséről.

K ü k ü l l ö m. k.: Mielőtt az urbérhez szólna, utasításból folyó kötelessége egy indítványt terjesztetni a' kk. és rr. elibe. Küldőji segíteni kívánnak a' köznépben. Tudják, hogy a' parasztság vállait sok teher nyomja. De nem akarnak ugy segíteni, hogy a' mit a' köznép sorsa javítására egyik kéz ad, a' másik elvegye. Nemcsak a' földesuri tartozások terhe nyomja az urbérest, hanem nyomja és leginkább az adó. Ha kérdjük a' népet: mitől akar inkább menekülni, kétségkívül azt feleli, az adótól. Nem is csoda, mert hisz tudva van, hogy a' földadó sehol sem olly nagy, mint e' hazában. A' népen tehát segíteni kell. De ha a' t. hozás urbért hoz létre a' nélkül, hogy az adó dolgában intézkednek, áldás helyett átkot von magára. Olly titok ugyanis, mit tud mindenki, hogy az urbéres földnek alig van egy harmada jelenleg adó alatt. Az urbér következtében nyilvánosságra jövő minden urbéres föld, a' kormány tetemesen fogja nevelni az adót. A' kormány egy közelebb érkezett leiratban, folytatja szóló, bizonyos t. javaslat meg nem erősítése iránti okai közt, a' nép-kisajtolást említi, mint egy vádképen az ország rendei ellen. Most annál nagyobb kötelessége a' kk. és rr. nek megmutatni, hogy a' népen segíteni akarnak, csak hogy a' kormány is tegye meg a' magáét. Szóló indítványa tehát oda megy ki, hogy az urbér az adóval kapcsolatban (junctim) tárgyaltsák. Nem ugy érti ezt, hogy például öt perczig egyik, azután a' másik munkálat felett tanácskozzanak, a' mi képtelenség; hanem hogy tárgyalván az urbért, vegyék fel az adót, 's mindkettőt bevégezvén egyszerre terjeszszék föl 's jelentsék ki a' kk. és rr., hogy habár az urbér megerősítve leérkezik, az adótörvény megerősítése nélkül nem fogadják el. Ha ez indítványa elesnék, más indítvány-tételre tartja fen jogát.

E l n ö k: A' mult országgyűlésen hozott törvény kiszabta az utat, mellyen a' t. kk. és rr. nek haladniuk kell. Ne immoráljanak e' kérdésnél, hanem kezdjenek az urbér-tárgyaláshoz 's ennek bevégeztével meglátják, mit kell cselekedniök.

T o r d a m. e. k.: Az adót törvény értelmében nem lehetne nevelni. 1792ben ki volt mondva, hogy az adó az ország rendei megegyezése nélkül nem fog neveltetni. A' tapasztalás azonban ellenkezőt bizonyít. Látjuk, hogy a' mint az adóznak felkelhető vagyona öregbül, a' szerint növekszik adója is: méltán tarthatni tehát, hogy az urbér behozatalával, az urbéresnek több földje tudatván ki, ezen fölöslegre is adó fog rovatni. Szóló tehát ki kíván mondatni,

hogy míg az adó dolga elhatározva nem lesz, a'kk. és rr. az urbért el nem fogadják.

Udvarhelyszék köv.: Csak annyit kívánna jelenleg meghatározni, miszerint a'kk. és rr. az urbért az adóval kapcsolatban kívánják tárgyalni és fölterjeszteni; mit fognak tenni, ha leküldetik, akkor látják meg.

Elnökök: Ujabb felszólítja a'kk. és rr. ket, hogy miután tiszta törvény s a' kir. előterjesztvények is rendelik, hogy az urbért separate ab omni alio operato kell tárgyalni; s miután a' dolog saját természetéből foly, hogy akkor, mikor valamihez fogunk, nem mondhatjuk meg előre, mit fognak végre elhatározni: méltóztassanak az adót maga idejére halasztva, a' napirenden levő tárgyhoz szólani. Különben is az adóügyi munkálat most van kün a' törvényhatóságoknál s a' követek sincsenek íranta utasítva.

Alsófejér e. köv.: Ugy látja, hogy az urbér talán sokszori hallás következtében, igen nagy népszerűséget vívott ki. Szólónak nem kell urbér minden áron. Szándékunk, ugymond, a' köznépen segíteni; de kérdés: lesz e' segítve rajta, ha a' mit a' nemesség saját zsebéből ad neki, azt a' kormány, a' celatiók megszüntével az adó feljebb emelkedvén, maga zsebébe changirozza? A' junctim mellett szavaz. Miképen történjék az urbérnek az adóval kapcsolatba hozása, most nem kívánja elhatározni. Azt hiszi, hogy valamint e' teremben, ugy kivüle is általános azon vélemény, miszerint ha veszt a' nemesség az urbér által, nyerjen az, a' kinek kell, nem egy harmadik.

Marosvásáros köv.: Nem kíván egyéb felett tanácskozni, mint hogy az adó kapcsolatos tárgyalása iránt a'kk. és rr. most határozzanak.

Csikszék e. k.: Utasítása értelmében pártolja az urbérnek adóval kapcsolatos tárgyalatását. **Egy gróf főisp.:** Miután törvény van, mely az urbért külön és mindenek előtt rendeli tárgyalatni, ugy véli, hogy e' kérdést minden szükségesléte mellett sem lehet ez uttal eldönteni. Egyébiránt meg van győződve, hogy lehet a' köznépen adó-tárgyalás nélkül is segíteni. **Egy báró főisp.:** Bárha meg van győződve, hogy ő flge a' népet adóval nyomni nem kívánja, helyesli az ország gondoskodását még is arról, hogy az elnyomás meg ne történhessék; helyesli az urbéres földre netalan súlyosbulandó adó iránti aggodalmakat. Csak azt nem helyesli, hogy e' gondoskodást, ezen aggodalmak megszüntetése iránti lépéseket most tegyék meg.

Felsőfejér m. e. k.: Kötelességévé tették küldői, hogy a' köznép sorsán mentől hamarabbi könnyítés tekintetéből az urbér létrejövését semmivel se késlesse. Ehez képest csak urbér bevégeztével kíván az adóhoz szólani.

Fogarasvidék e. k.: a' szőnyegen levő kérdésre megjegyzi, mikép az adó iránt csak némely követeknek nincs utasítása. Szólónak van, de ha nem volna is, minden ember, ki magyar nemesnek született, kinek ismérni kell hazája intézvényeit, törvényhozó testületei alkatrészeit, tudhatja, hogy az urbér adóval kapcsolatban áll. Vannak e' celatiók vagy nincsenek, a' dolog érdemére nézve mind egy. Minden esetre szükséges arról gondoskodni, hogy az által, ha valamely földet urbériségnek bélyegzünk, az adót ne neveljük. Egy előbb szólott b. főispántól hallá, miszerint ő mlga meg van győződve, hogy a' kormány nem fogja az adót nevelni az által, ha több urbéres föld jövend nyilvánosságra. Szóló is reméli, hogy a' kormány nem fogja ezen alkalmat, melyet a' köznép terhei könnyítésére tűzött ki, arra használni, hogy új terheket rójon a' nép vállaira; de minden törvényhozás szoros kötelességének vallja oly törvényt alkotni, mely legalább csiráját foglalja magában a' biztosításnak, miszerint a' nép elviselhetlen terhektől meg lesz óva s ne bizza másra e' megóvást. Ebben a' t. főispán ur is megegyezik, csak hogy később kíván róla szólani. Szóló is fölüllegnek tartja most előre gondolkodni arról, mi sérelmet fog a' kormány majd elkövetni? Nem kíván apró részletekbe bocsátkozni; nem akarja kimondani, hogy ekkor s ekkor, ha az urbér megerősítve lejjő, mit lesznek a'kk. és rr. teendők? a' junctim alatt nem azt kívánja értetni, hogy a' két munkálatot egyszerre tárgyalják. Csupán irányadó elvül ohajt annyit határozatkép nyilváníttatni, hogy egyiknek másikkéül elintéztetését a' köznépre nézve hasznosnak nem tartják. Azon kérdés, hogy miképen történjék a' kapcsolatos intézkedés, halasztható.

Elnökök: Több okot hallott az urbérnek adóval kapcsolatos tárgyalatása mellett felhozni; de mindazon okok között mellözve látja a' mult országgyűlésen alkotott törvényt, mely az urbért minden egyéb tárgytól elkülönítve rendeli tárgyalatni. Méltóztassanak a' t. kk. és rr. e' tiszta törvényt figyelemre venni.

Egy gr. kir. hiv. pártolja ő mlga nyilatkozatát.

Szamosújvár e. k.: Ha van törvényhatóság Erdélyben, mely az adó dolgában mindenek előtt tisztába kíván jóni, az bizonyosan Szamosújvár, azon város, melynek polgárai három ezer lélek mérve, hat ezer p.ftot fizetnek s adójuk alapja semmi egyéb, mint a' kereskedés

koczkajátéka. Szamosújvár polgárai egyenkint közel 10 p.ftnyi adót fizetnek, de ez nem elég: ha egy atyának fiai vannak, utánok megint 10 p.ftot tartozik adózni fejenkint, s még ez sem elég: megtörténik a' rendszer igaztalansága miatt, mikép a' helyett, hogy mindenki a' 10 p.ftot fizesse magáért, arról, ki kevéssel bír — de nem a' sors mostohasága, hanem restség vagy korhelység következtében — 4, 6, pengőt levesznek, és felróják a' szorgalmas emberre, kinek több az igyekezete, s kinek következképpen szorgalma büntetettik. Mind a' mellett, hogy küldői lelkükből ohajtják az adóügynök mentőelölbbi tisztába hozatalát, az urbérnek az adóval junctim tárgyalását nem pártolhatja három okból: u. m. törvényből, a' junctim szó gyűlöletességéből, és a' dolog természetéből indulva. Mi az elsőt illeti, az 1791. 11. t. czikk azt mondja, hogy „propositiones regiae cum connexis nefors gravaminibus et postulatis Statuum“ tárgyalandók. Ugyde a' kir. előadások 3ik pontja világos szavakban rendeli, hogy az urbér separate ab omni alio operato tárgyalassék. A' második okot, a' junctim szónak gyűlöletességét illetőleg, ez a' magyar országgyűlés szótárában igen odiosus hang. Magyarországon 1832. és 33-ban hónapokig küzdöttek az urbér tárgyalatása felett, e' szó hónapokra hátravetette s az eredvény, utóljára is azon tárgyak elvetése lón, melyekkel az urbért össze kívánták kötni. Ha Magyarországnak sokkal erősebb rendei nem tudták azt kivíni, mennyivel kevesebb reménye lehet hozzá Erdélynek! De nem pártolja a' junctim-ot a' dolog természetéből is indulva. Tagadhatlan ugyanis, hogy az urbér az adóval ex thesi összekapcsolva nincs; hanem van egy elv, mely a' kettőt némi összeköttetésbe hozza, s ez az, hogy azon esetre, ha az urbér tárgyában törvény keletkeznék, felmerül azon aggodalom, hogy több coloniacura jövén nyilvánosságra, mint a' mennyi jelenleg adó alatt van, az adó növekednék. A' természetes rend azt hozza tehát magával, hogy a'kk. és rr. az urbért vegyék előbb tanácskozás alá, e' tanácskozás folytán kiünik, mennyiben alapos az érintett aggodalom, s akkor lehet aztán megszüntetéséről gondolkodni.

Kolozsvár egyik k.: Mivel egyfelől az urbérnek adóval kapcsolata, annak átvizsgálásából tetszetik ki, másfelől küldői utasítása az, hogy az urbérnek minden más tárgy előtti felvételét szorgalmazza, vétessék fel előbb s végeztessék be magában az urbér, akkor fog kitetszeni, mik azok az adóban, melyek az urbérrel szoros kapcsolatban vannak, és együtti felterjesztést kívánunk? Ekkor, ha a' rendeknek ugy fog tetszeni, hozhatnak az adóról a' népet fenyegető veszély elhárítására külön törvényczikkeket, s e' honjő fejedelmét fölterjesztésökben a' földön fekvő adónak az adórendszerből következő súlyos létéről felvilágosíthatják. Mire nézve most az urbérnek minden kapcsolat nélküli felvételét véleményezi.

Háromszék e. k.: az urbér-tárgyalást nehezíteni nem kívánja. Utasításánál fogva az urbért kell kívánnia mindenek előtt tárgyalatni. Mivel mindazáltal a' törvény megengedi, hogy a' k. előadásokkal a' sérelmek és az ország kívánatai is tárgyalhatnának, küldői némi biztosítékot látnak abban, ha a'kk. és rr. most rögtön kimondják, hogy mihelyt az urbér-tárgyalás be lesz végezve, azonnal az adó, mint az urbérrel összeköttetésben álló tárgy iránt is határozni fognak.

Az előadottak után több mint harmincz hoszszabb rövidebb nyilatkozás történt még e' kérdés fölött. Végre elnök ő mlga jelentvén, hogy az idő eltelt, pedig még szinte huszan vannak feljegyezve szóli kívánók, a' tanácskozás folytatását következő napra halasztotta. Ülés vége egy negyedkor 3ra.

Előleges rövid közlés. XXI. országos ülés jan. 13án. Mielőtt a' tegnapi félbenzakadt tanácskozás tovább folytatott volna, a' jegyzőkönyv hitelesítése alkalmasor egy kir. hivatalos indítványozá, hogy a'kk. és rr. nek az udv. kancellár megerősítése iránti k. k. leiratra tegnap hozott határozatából, a' vice-praesesség említésének sérelemképeni felhozása hagyassék ki, miután az indítványozó szónok szerint az említett záradék sem az ildommal, midőn épen örömeiket nyilvánítják a'kk. és rr. udvari kancellár ő nagyméltósága kinevezetésén, sem törvényvel, mely ő fsége jogait, az egy udv. kancellár-választáson kívül, semmi más udv. kancz. hivatalra nem korlátozza, meg nem egyezik. A' vita hoszason folyt az indítvány mellett és ellen. Eredvény lón egy báró főisp. által javasolt azon közép út-választás, miszerint a'kk. és rr. a' vice-praesesség említésének sérelmes létét a' jegyzőkönyvben kifejezik, de az ő flgéhez intézendő feliratban nem.

S most folytatván a' tegnapi félbenmaradt tanácskozás, a' szőnyegre hozott kérdés iránt felmerült vélemények különböző módosulása után, végre határozattá lón, miszerint a'kk. és rr. törvény általi biztosítást kívánunk az iránt, hogy az urbér behozatala következtében az adó nem fog neveltetni. Ezen biztosító törvényjavaslatot az urbértől

külön annak bevégezte után terjesztendik fel. A' külön vagy együtt kérdések felett szavazás volt. 84 szavazó nyilatkozott a' külön, 65 az együtt mellett. Elnök ő mlga azon jelentéssel fejezte be az ülést, miszerint a' napirendre tűzött kérdés még hátralevén, holnap ülést fog tartani. Ülés vége negyedfélkor.

A' TEMESVÁR-SZEGEDI VASUT. Folyó hó 10én tartá a' temesvár-szegedi vasutársaság közgyűlését, melyben magát alakultnak nyilvánítván, alaprendeleteit elfogadá. Másnap az eljáró választvány harmincz tagja választott meg, mely egyik következő napon elnökei s ezek helyetteseit nevezendi ki. Nagyszámu részvényes gyűlt össze, s a' tanácskozás csekély vita közbeszóttával nyugodtan és eredménnyel folytának. A' Klei n háztól időközben vett levelek szerint a' vállalat technikai kezelését vezetendő személyzet az előmunkák megtétele végett összeállított, s február végén Bécsből elinduland.

A' pesti német lap vidéki tudósítója nagy reményekkel néz e' vállalat elibe s igaza van; mert habár egész halmaza a' nehézségek s akadályoknak áll is a' vállalkozók utjában, mik a' legbüzdőbb törekvést is néha majd a' részvétlenségig szokják lehangolni: de mind a' mellett tekintve a' helyszíni s egyéb körülményeket, ezek által még inkább ösztönözethetnek az illetők, mert nincs egész Magyarországon, sőt az egész osztrák birodalomban oly vidék, hol az építési kellékek oly minő- és mennyiségben találhatnának s ennélfogva a' nagyszerűleg hasznos vállalat létesítése s fentartása könnyebben biztosíthatnának, mint a' termékeny Bánságban. —

Ezen bizonyosság a' vállalkozók igyekeztét minden esetre sikerrel kísérendi, a' termékeny Bánság lakosai pedig főleg saját érdekeik bece ösztönzendik: hogy minél nagyobb részvételt járuljanak az ügyhez, melynek boldogító kifolyása közvetlen őket, s közvetve az egész hazát érdekli. Ugyanezen bizonyos sikere s állapota e' vállalatnak bírandja rá a' másként is érdekelt kormányt a' szükséges engedély mielőbbi megadására, valamint felébresztendi a' pénzes külföldet velünk minél szorosabb és részünkre nyereséges kereskedési s adásvévesi viszonyba lépésre.

Az ily vállalat bármiképpen legyen, hatalmas tényezőjét teszi a' hazai ipar, kereskedés, köz- és magán-gazdaszat felvirágzásának, pedig ezek alkotják a' nemzeti erő és élet legelső kellékeit; lehetlen ennélfogva, hogy a' lelkes vállalkozókat buzdító örömmel ne üdvözöljük vállalatuk küszöbén, honnét egy termékeny része hazánknak új életre ébredend s közelebb hozatik a' civilisatio magasabb köréhez. — † —

BUDAPESTI NAPLÓ.

A' Társalkodó legközelebbi számában a' héber közönség érdemes előjárói intéznek nyit felszólítást hitsorsosaikhoz, mely mindazokat, kik a' közönség morális hiteltét vesztetik, a' héber népjellemet uszoraimádó lelkők büneivel beszenyezni elég elvetemültek, közmegvetés és gyalázat tárgyaivá átkozza el és saját kebléből kitaszítandóknak nyilatkoztatja. Bizony keserves állapot is az, midőn egyesek vétkei az egyetemes hitelt gyilkolják le s ezrek bünhődnek azért, mi nem az ő vétkek s viselik az előítéletek átkozott terhét, melyektől főlebb hivatkozás nincsen. Most az ügyvédi karon van már a' s o r. — I t t i s majd ugy a' n azon okok, ugyanazon követkevények mik amott. Egyes ferde jellemek, kik becsületök dolgaiból készek vásárt ütni, megmérgezik az összes faj iránti elővéleményt, mely egyes balvonásokat felkapva, ezekből következtet a' többire.

Még eddig nálunk az ügyvédi kar nincsen alakulva, bele kontárkodik boldog, boldogtalan, kinek diplomája van, egy némelyik ügyfeleit nyúzza, ravaszkodik, szilárd hitel helyett arczátlan nyegleséggel hadakozza ki magának a' feltűnést s orgyilkul használja az igazság védpallosát. S miért ne volna hatalmunkban az illető körülméiből proscríbalhatni? Ha saját organisált egészét képeznék, tehetnék ezt, védhetnék magunkat a' közvélemény ellenében. Igazságot szolgáltatnának ott, hol a' becsület finom ügyekben s terhes de tényleg be nem bizonyítható gyanuknál a' pókhalóját ügyesen font ármány ellen a' törvénynek nincsen fegyvere... Legközelebb valljuk meg, mily decreditált név e' szó: „váltóügyvéd“, pedig újunkon lehetne felszámolni azokat, kik ezt megbecstelenítették. Minap ezek egyike egy szegény pór ellen oly ügyben, melynek érdeme őt p flos váltó volt, 180 p.ftnyi perköltséget tudott csinálni, mind a' mellett, hogy a' nyúzott alperes rögtön fizetést ajánlott. A' véletlen jó sors ugyan boszút állt, de nem ő rajta, hanem segédjén. M-gbízás nélkül talált procedálni s az illető bíróság irgalom nélkül megnyelvtálságozta. A' segéd elnyomorodott, semmivé lett, az öreg pók pedig hízik és neveti a' dolgot. Ez szokás: ha van kényes ügy, melyben a' főnök saját nevét compromittálni fél, a' segédet rántja elő, had eviczkeljen az. S ily czéla kaphatni fiatal embert eleget, ki tiz igazi forintért havonként, kész bárkinek bal kezévé lenni s kinek figurans neve amannak plastrona, mely róla a' törvénypallos csapásit felfogja. S ez így lesz mindaddig, míg az ügyvédi kar magát erélyesen nem organisálja s az illyeket, kiknek tények a' közjellemet beszenyeznek, kik a' társalom fenéji, magából ki nem vágja... —

A' magyar színház mult csütörtökön nyitott meg „Lammermoori Lucit“ val; a' ház fuladásig tömve volt. Reszler ur ugyan nem igen magas ember, de azért ha hozzá fog, olyakat bicsaklik hangja, mint egy nyári vásár. — A' na-

pokban kerül színpadra „Ernani“ Hollósy Cornélia jutalmul. Iparkodjék, ki helyhez akar jutni.

A dunáninneni helyét egyházközség Nagymihály urat, e dunántúli egyházközségét superintendensét pompás billi-kommal tisztelte meg, annak emlékeül, midőn a fentiszelt ur Polgár Mihály urat az említett egyházközség superintendensévé fölszentelte.

Megjelent az „Irodalmi szemle“ből is vagy három szám, külseje ugyan nem sokat ígér, de el kell belsejét olvasni. Kár, hogy lapszemlét nem ad. A Journal-irodalomnak aligha több érdeke nincs a közönség előtt, mint Berzsenyi verseinek.

Megjelent „Tigris és hyena“ dráma 4 felvonásban. Petőfi Sándortól, ára 4 kr p. Kapható Emich Gusztávnál.

A két kör mai nap tartja tetteleg egyesítő közgyűlését, zavaros időknek nézünk ellenébe. Majd annak idejében elmondandjuk az eseményeket.

Pestmegye f. hó 25-én tartandja igen érdekesnek jósolható közgyűlését. Majd annak idejében többet e tárgyról.

Az irodalmi mezőn legújabbán követkedő termékek jelentek meg: A kir. magyar természettudományi társulat névkönyve és naptára 1847-re. Szerkeszték dr. Montedegoi Albert Ferenc és dr. Török József. Első év. Ára 40 kr p.p. Továbbá Magyarország Karai és Rendjeinek szavazati joga a közgyűléseken, különös figyelemmel az egyházi rendére és a sz. kir. városokéra. Fejtette Podhraczy József. Ára egy p.ft. Egyedül a szerzőnél kapható Budavárban urutca 31. sz. Nemzeti dalok és indulók, gyűjtötte Keoskeméthy Csapó Dániel által. Emich Gusztáv sajátja; ára 10 p.kr.

A már említett iparos tánczvizsgálatot; melyet az iparegyleti rajziskola fiatalága a rajz és építészeti mintagyűjtemény szaporítására Glembay rajztanár felügyelése mellett rendez, jövő f. hó 2-án fog a városi redouttermekben tartatni, mi iránt már a szerződés is meg van az illető bérlővel kötve. Az iparosság különféle ágait jelképező, csinos jegyek egy pengő forintjával Lueff M. illatárus boltjában, Krisztóferen — Nádasy István posztó-kereskedésében, váci utcza — Nagy Józsefuél az iparműtárban — Szilágyi István gombkötőnél, ferencziek terén, Tóth Gáspár magyar szabónál, urak utcza Jankovich ház — az iparegylet szállásán, a rajztanodában — és szerkesztőségünkben is kaphatók. A közhasznú czállal összekötött vizsgálatot reméljük általános pártoltatásnak fog örövendeni. ☉

KÜLFÖLD.

AUSZTRIA. Az augsb. Allg.Z. szerint őfelsége az egyesült udv. kancelláriát sajátkezűleg felszólítja: terjeszzen legfelsőbb helyben hagyásul elő alkalmas javaslatokat egy általános tized és robotmegváltás iránt valamennyi örökös tartományban hol tized és robotlétezik, miután őfelsége előtt nem maradt titokban, hogy az eddigi viszonyok általalakulását mind a földbirtokosok mind a robotra kötelesek egyaránt kívánják. A megváltás, a remélhető es. rendelvény szerint p e n z v a g y f ö l d e n történetik; ha a parasztnak pénze nincs, a szükséges összeget szabadteendő föld és telke jelzálogos biztosítására veheti föl és ezen jelzálog aztán minden egyéb biztosítást megelőző elvül állítván fel, miszerint a föld értéke megváltás által szükségkép a mostanéhoz képest legalább két annyira nő. Ha a megváltás a föld és telek egy részének átengedése által történik, akkor a kerületi hivatal csak arra vigyázzon: vajjon a föld ezen tagozás által nem szűkítették-e annyira, miszerint aztán sem adóképes, sem elegendő ne lehessen tulajdonosak tartására. Valamint egyesek úgy egész községek is megválthatják magokat a meg van engedve nekik a pénzeszközöket hasonló módon nemesek megszerezni, hanem községek vagyont, községek földet és több efelét is fordíthatnak e célra; de mindenütt előbb a kerületi hivataloknak kell ezen szerződvényeket átvenni, melyek egyébiránt csak a törvényszerű alkudozásra ügyelnek, de tényleges részébe a dolognak nem boesátkozhatnak. Ha valamely községben csak a kisebb szám jelent is ki a megváltási szándékot, már is életbe kell az léptetni, mielőtt a kerületi hivatal meggyőződék, hogy a törvényes intézkedés sem meg nem sértetett sem ki nem játszott és nincsenek árnányos pártizgatások. Az ausztriai státusokra nézve a Mária Terézia és Józsefféle urbérbehozatal és porviszony-rendezés óta eredménydusabb törvény nem jelent meg. Hogy ezen törvény nem mindenütt egyenlő hatású lesz, az bizonyos. A birodalom nagy része, valamennyi német és nagy számú tót tartomány elég érett ezen alakításra; ott a rendszabály magától meg fog honosulni és gazdag áldást hozand. A szláv nép egy másik részénél azonban, talán magában Csehországban is, némi bajtörténheték, de csak az időre meg az előre haladó népművelődésre kell bizni annak értelme és gyakorlati haszna valódi felfogását. — Az éjszakai vasutnak gloggnitzbruckival összeköttetésére szolgáló vonal, melynek közép egyesítő pontja Bécsnél az új fővárhivatali épület fogna lenni, legfelsőbb helyben hagyást nyert. Státuspályának van ez is kijelentve és eelőleg csak lovak alkalmaztatván, teherszállításra fog használtatni.

Legfelsőbb rendelet következtében őfelsége József főherczeg Magyarország nádoraért az udvari gyász viselése hétfőn f. jan. hó 18-án kezdődvén, hat héttig fog az következő változtatással tartani, t. i. az első négy héttel azaz jan. 18-diktól bezárólag febr. 14-ikeig a

mély, aztán két utókét héttel, azaz febr. 15-kétől bezárólag 28-kaig a kisebb gyásznak leendő helye. A gyászejtosság pedig a fons. üdvözültért kedd és szerdán jan. 19 és 20-án szokott órákban a es. k. udv. vártemplomban tartatott.

AMERIKA. Újabb hírek szerint Washingtonban a képviselő házban dec. 9 és 10-dikén komoly vitaközlásokat kezdettek az elnökjelentés tartalma fölött. Több követ szemrehányásokat tón a kormánynak a mexicovai háboru miatt; Davis ur egy indítványa, mely Polk elnök eljárását közvetve roszalá, alkalmat nyújtott élénk vitára, mindazáltal eredmény nélkül maradt. A vitaközlásban csak előjátékát látták sokkal hevesb megtámadásoknak a kormány háborurendszere ellen. Az új vámla (tariffa) folyó évi jan. 1-jén vala életbe lépendő. — A mexicovai háboru sok pénzt szivárogtat ki az egyesült státusokból, miután az amerikai tábornokok a mexicovai tartományokban bankjegyekkel mire sem mehetnek. Scott tábornok állítólag fél millió dollárt vitt magával Ujorleansból.

A képviselőkházában Washingtonban már elkezdődtek a mexicovai háborusok elleni megtámadások. A senatus egy törvény mellett nyilatkozott, mely szerint a rendes hadiszolgálatba lépő minden önkéntes jutalmul 100 hold földet nyer. — Taylor Saltillo megszállását elrendelék; az amerikai hajócsapat San Juan de Ulloa ostromlani's egy osztályt Veracruz megtámadására szárazra szállítani készült.

Santa Ana 25 ezer emberrel állt San Louis Potosi mellett, várva Taylor tábornokot, ki 5 ezer emberrel tartja Saltillót megszállva. Gyanítás szerint a két oldali harczerő nem sokára össze fog ütközni. Taylor hallomás szerint megkísérelte az alkudozást Santa Anával, mire ez állítólag azt válaszolá, miszerint míg csak egy uniobeli katona lesz a mexicovai földön, vagy egy amerikai hadi hajó ostromland valamely mexicovai kikötőt, addig mit sem akar alkudozásról hallani.

Ronge nézetei Németországból Amerikába is átvándoroltak. Dec. 14-kén tarták Ujyorkban az ottani dissidensek nyilvános isteni tiszteletüket egy templomban; a hely a dissidensek és kiváncsi hallgatóságától túltömve volt. Miután a gyülekezet orgonakíséret mellett egy éneket elzengett, egy pap lépett evangol. hitzónok öltönyben elő; utána két fiatal jött, kik neki egy bibliát nyújtának át. Szívéhez nyomá ezt a pap, miután hatályos beszédet tartott. A korlátlan lelkiismeret-szabadságnál fogva, mely Éjszak-amerikában uralkodik, azon elv mellett, miszerint a státus vallásügyekbe nem avatkozik és azon szerencse következtében, melyet ott a legtöbb hitfelekezet tapasztal, a dissidensek könnyen és gyorsan fognak ott elszaporodhatni. A hitzónok, ki a beszédet tartá, előbb szerzetes volt egy ferenczrendi zárdában és feddhetlen jellemű férfúnak mondatik.

PORTUGÁLIA. Lissaboni hírek szerint Mousinho de Albuquerque volt miniszter, ki a torres-vedrasi ütközetben mellén lövést kapott, közvetlen a golyó kivételése után, mely műtétet egy Saldanhától küldött sebész végzé, lelkét kiadta. — Ferdinand király Saldanhához intézett napiparancsban hálját fejezi ki a torres-vedrasi győzelmért. Bomfin's a vele fogságba esett tisztek fegyvermartha fognak az afrikai partokra vitetni. Cazel a Macdonnell alatti miguelistákat Braga mellett megverte; a guerrilha csapat 312 halottat hagyott a csatamezőn.

SPANYOLORSZÁG. A királynő a cortest dec. 31-dikén saját személyében nyitotta meg. — A trónbeszéd mindkét házasságról nyilatkozik a mikép a külföldi viszonyokban semmi nevezetes változás nem történt, továbbá a belnyugalom megerősítése s azon várakozás fölött, miszerint valamennyi jogszerű vélemény az alkotvány mezején az alkotványos trón körébe gyülekezendvén, az ellenséges pártokat gyámol nélkül fogja hagyni; reményt nyújt egy később kibocsátandó terjedelmű büntetésre, dicseri az ország növekedő jóllétét, a közigazgatási javításokat, a gazdasági reormokat a hadsereg-rendezésben, a kormány gondját a tengerészet-emelésben, a státusjövendelmek sanporodását s mikép kész egy az adórendszerben létesítendő igazságos és egyenlő felosztásra megegyezését adni. A kül's bellföldi hitelezők követeléseinek kielégítésére kellő idején alkalmas rendszabályok fognak hozatni, nemkülönbön törvény ígértetik az isteni szolgálat állandó s illó adományoztatása iránt. Javítások ígértetnek továbbá különféle közigazgatási ágakban, a saját körüli rendeletek szabályoztatásában 'stb.

Az új követkamra 349 tagja közt 48 progressistát számlál, kikhez azonban az elégtellen moderadok is csatlakozandnak. Az ellenzék főleg e három tárgyat indítványozandja: 1) Krisztina királynő adományoztatása megszüntetését másodszori férjhez menetele miatt; 2) Olozaga választása helybenhagyását, daczára azon eseményeknek, melyek minisztersége alatt előfordultak és 3) számadást Cortina és Madoz követeknek Gonzales Bravo minisztersége alatt elfogatása miatt. — A miniszterek által előter-

jesztendő törvényjavaslatok közül egyik a vámlareformot s közbenső vámok megszüntetését tárgyalja.

A dec. 30-ka Clamor Publico szerint Olozaga a polgárörtség tizenegy órányira Madridtól elfogta; ellenben az Espanol szerint Olozaga dec. 29-dikén Madridba megérkezett. A carlisták mozgalmi az ország éjszaki részén utóbbi napokban arra birták a kormányt, miszerint előgondoskodásul seregerősítést küldjön oda. A cataloniai főkapitány, kinek szokatlan szigorúsága Barcelonában közlegetülenséget támasztott ellene, parancsnoksága alóli fölmentetésért folyamodott; hallomás szerint azonban a királynő kívánata, hogy amaz állomáson tovább is maradjon meg. — Dec. 30-ka kir. végzemény által Viluma marquis senatuselnöknek nevezetett.

Jan. 2-án Viluma marquis, mint a senatus elnöke, beszédet tartott e gyülekezethez s nyilván kijelenté, mikép a tanácskozásokat pártatlanság, szabadelvűség s minden vélemény iránti türelemmel vezérleudi. — A követek akortájban számra mintegy 150-en érkeztek már a fővárosba. A congressus elnöke még nincs kinevezve; hiedelem szerint Castro Orosora fog a választás esni. Hallik, mikép nagy fegyverküldemények érkeztek volna a spanyol partokra, mindazáltal bizonytalan: vajjon progressisták vagy montemolinpártiak számára küldettek é az említett készletek. — Izabella királynő a congressust dec. 31-kén szokott szertartással nyitotta meg; trónbeszéde nem volt kielégítő. A cortes haladéktalanul Olozaga ügyével foglalkodandik, hallomás szerint összeköttetésben az előbbi perrel, mely elől Portugáliába szökéssel menekült.

Olozaga elfogatása valósul s egyike a legfőbb madridi napi eseményeknek. Kétszer megválasztva képviselőnek — jölehet a spanyol követ Párizsban, aztán a spanyol consul Bayonneban, utlevélt látomásozni vonakodott, az utóbbi mindazáltal tiszteletből az előmutatott választási oklevelek s april 23-dikai törvény iránt, mely valamely követ törvénytelen elfogatását halálbüntetéssel fenytíti, az utlevélt elvégre aláírta — Olozaga Madridba szándékozik utazni, helyét a congressusban elfoglalandó, midőn a miniszterség őt elfogatván, erős kíséret alatt a pamplonai föllegvárba viteté, holott ilve marad, míg a congressus választása iránt eldöntőleg határozand. A miniszterség ezen önkényes tette a congressusra s fővárosban szerencsétlen benyomást okozott. Két progressistapárti tag Cantero és Luzuriaga, kik Olozaga-val miniszterek valának, Isturizhoz mentek s legerősb kifejezésekkel tiltakoztak az elfogatás ellen, mit ok követésirthelesség elleni bünténynek nevezének. — Hire szállong, miszerint Cabrera montemolinpárti csapatok élén Cataloniában dühöng.

ANGLIA. Kalkuttából írják, miszerint az ottani kormány nevezetes összeget vetett ki a városistitási s egészségjavítási munkák létesítésére. Erre azt az angol parlamenti bizottságok szerföltött sikerdus városistitásiról jelentései bírák s valóban itt is van már legfőbb ideje. Itt igen szeretik Kalkuttát paloták városának nevezetni s a jövevény, ki a Hooglyen feljő s az angol város parton fekvő pompás része mellett elhajózik, az elnevezést méltán érdemlettnék találja. De ha belsejébe megy a városnak, szoros, görbe utcákra bukkan s féliglett csalaj-csatornákra, melyek kiállhatatlan büzt párologtatnak, roszszul fentartott iszap-és sárlepte vízvezetékekre, a házakban pedig és utcákon olly tisztatlanságra, mely magában eléggé megfejteti a város borzasztó egészségtelen állapotát. Kalkutta olly gyorsan emelkedék nagy várossá, évszázad előtt félig sivatag tér volt még néhány nyomorult faluval s ezek közt erdők, mocsárok, sóstavak. A kereskedés s angol igazgatás gyorsan növekedő fontossága hirtelen ezeket — száz ezreket csábított oda, kik ott egymásután letelepültek, minden tekintet nélkül a szabályosságra s keveset gondolván a közmunkákkal, miket egy lassan emelkedő község magára vállalhat s növekvése aránya szerint kiterjeszthet. Az európaiak örökké változó népességet képeztek, mely Kalkuttát soha nem nézte hazájának s a hinduk nem értettek a szükséges rendezéshez s egy olly hatóság-alakításhoz mely a város szükségleteihez alkalmas lett volna s megszokásból történt, hogy valamennyi osztály igen türelmesen szenvedé az elkerülhetetlen látszó bajt. Az eliszaposult vízvezetékek által szolgáltatott víz olly rosz, hogy a gazdagabb hinduk ezen szükségletüket 5—6 mérföldnyiről hoztatják s az európaiak esővizet gyűjtenek nagy gondosan magány-viztartókba; de a lakosság nagy tömege a rosz, büzteli s leuszó tetemektől maszlagosult hooglyvizre s kövívmedenczék tartalmára van szoritva. Eredvénye ezen körülményeknek az, hogy az egész lakosság folyvást többé v. kevesebbé lázak rosz emésztés s vérhasban sinylík s a benszültöt orvosok egyhangulag kijelenték, miszerint egyetlenegy ép gyermek sem létezik a városban. — Már 1803-ban átlátta ezt Wellesley lord s iparkodott a bajon segítni; kinevezett e végre állandó bizottságot s a sorshuzás jövedelmét szánta e végre. A bizottság sokat is tón né-

hány kiáltó baj orvoslására, de a város gyors emelkedése 's népességi növekvése folyvást újabbakat idézett elő 's gyökeres terv nélkül részleges eszközökkel már épen nem segítheti. Az 1835ki bizottság jelentést adott be, mely a város nyomoru állapotát részletesen 's egész maga valóságában állítja elő, de az életbe léptetni kellett javítási válsalat roppantságától visszabozradott az akkori kormány. Illyetén munkák természetesen hatósági fajnak, azonban az indus hatóság szerkezet, mely valóban mintául szolgálhat faluk 's földmivelő községekre nézve, nagy városokra nem alkalmazható 's eddigelő a kalkuttai rendőrség képviseli a város hatóságot. Ezen nehézség szerfőlött nagy, mert a város nyilván nem vállalhatja magára a kérdéses ügyet, különben kénytelen volna valamennyi nagyobb indiai városnak köveze 's család-csatornájáról, vize 's légtisztítási eszközeiről gondoskodni, mi kiadási erejét természetesen felülmúlja. Kell tehát hatóságot alakítani 's rendezni, terjedelmes felhatalmazással a városi kiadásokra szükséges pénzbeszedésre, a városi jöllétet illető kisajátításokra, viz 's földműpítész karral 's annak ügy szükség lenni rendeztetve, miszerint elegendő bizalmat gerjeszzen az első szükségeket fődözendő tőkék megszerzésére. Ez nem csekély feladat, mezt kevés európainak van ideje 's kedve illyetén fázasztó, fizetéstelen állomásokat, melyek rájuk nézve semmi diesvágyi tárgyát nem képeznek, elvállalni 's a benzülött lakosságban szinte kevesen találatnak, kik elég idővel 's isméretekkel bírnának, miket a város javára feláldozhatnának. De a dolognak meg kell még is történni 's a benzülöttek roppant vágya kormány általi kitüntetésre remélltet, miszerint még is alakulni fog tekintélyes helyhatóság, mely később mintául szolgáljon a többi nagy városnak is 's az ország beligazgatására legkedvezőbb eredményeket vonjon maga után. Mert minden, mi közéleti érdeket gerjeszt Indiában, hasznos az országra nézve, haladási fok 's emeltyü a benzülött népességet illetőleg, 's egyszersmind könnyebbítési mód 's üdvös korlát az angol kormány irányában.

Több londoni lap egy Éjszakamerikából behozott 's Angliában több ízben sikerrel használt új felfödözéstről értesít, melynek segedelme által sebészi műtételeket, nagyokat úgy mint kissébbeket, fájdalom nélkül hajthatni végre. Nem delejes (magnesi) álomba ringattatik a szenvedő, hanem kénégyvénynek külön készülettel történő behelése által bizonyos érzéketlen állapotba helyzetetik a beteg 's a műtétel, legyen az fogkihuzás vagy valamely tag elvágása vagy mirigy-kiirtás stb., mintegy álomban megy véghez. Jan. 2dikai Times ezen módszernek Bristolban történt egy alkalmaztatásáról következőleg tudósít: „egy fiatal ember, bizonyos három éves daganata következtében, ballábszárának térdén felüli elvágatására volt kénytelen magát elhatározni 's dr Fairbrother kórházi főorvos tanácsára műveglő (opérateur) Lansdown seborvos kísérletet tón kénégyvényvel. Miután a szenvedő ezen kénégyvényt másfél percnyi hosszszig magába szülta, eszméletlenségre jutott 's a seborvos megkezdé a vágást. Két vagy három perc lefolyta után dr Fairbrother ismét alkalmaztatá a párlást, minél újait a szenvedő ütérére helyezé 's annak léleketét vizsgálá. Bort folyasztottak a betegbe felváltva égvényvel; eszméletlen állapot 15 percig tartott. A tag - elvágatás a testtől egy perc alatt történt. Műtétel közben a beteg arcvonalmi legesekélyebb fájdalmat sem nyilatkoztatának 's az egészen mozdulatlanul feküdt az ágyban. Műveglét után tökéletes nyugodalommal fölébredt 's kijelenté,

mikép semmi fájdalmat nem érzett, sem a bőr sem a hus vágatásnál, sem a csont-átfürészelnél, sem a véredények bekötésénél, miknek némellyeit pedig az inaktól el kellett választani. Műtétel óta a szenvedő jobban aludt mint azelőtt tíz éjjel egymásután 's folyton javuló haladásnak örvend. A dolog nagy fontosságánál fogva nem volna helytelen több illy rendü szakértő alapos véleménye — nyilatkozhatnának e tárgyban magyar orvosaink jelesbjei is.

FRANCZIAORSZÁG. A trónbeszéd jan. 8dikai miniszteri tanácsülésben felolvastatott. Guizot ur terve némi változásokat szenvedett nem annyira a tartalmat mint a formát illetőleg. A hangulat nyugodalmas de tartalékos mint a múlt évi trónbeszédé. Egy szakasz természetesen Montpensier házasságáról szól, mely is itt politikai fontóságot nyer azon remény kifejezése által, miszerint az a Spanyol 's Franciaország közti barátságos köteleket még szorosabbá füzendi. Krakót illetőleg a trónbeszéd azon megjegyzésre szorítkozik, hogy Franciaország tiltakozott volt 's egyébként a kamarák bölcsesége 's az európai béke fentartása iránti közzvágyban helyzi bizalmát. Többi része ezen okiratnak jelentéktelennek mondatik.

Odilon Barrot, keletről visszatérve, Párizsba érkezett; alig tért vissza, tüstint öszszegyűjté lakán a baloldal legbefolyásdusabb követeit értekezéssül a Thiers 's Billaut közt támadott meghasonlás miatt. — A követkamra jan. 10kén előkészülési gyűlést tartott a tanácskozányi teremben.

A király jan. 11kén követk. trónbeszédével nyitá meg a kamraüléseket: „Pair 's követ urak! Midón önöket a jelen országgyűlés munkálatának elővételére felszólítom, komoly ohajtásom, hogy önök kormányomat egész közremunkálásukkal segítsék, enyhítésökül azon bajoknak, melyek az idén a népség egy részére nehezültek. Siettem a legalkalmasb rendszabályokhoz nyulni ezen cél-elérés végett. Reméllem, miszerint szilárd rendfentartás, a kereskedelmi ügyek szabadsága 's biztossága, a közzvágyon böküzü 's jól felfogott alkalmaztatása által, párosulván ez utóbbinak hatalma egyedi jótékonybuzgalomával, ezen kísérleteket, mikkel a gondviselés sokszor a legáldottabb státusokat is meglátogatja, edessé fogj. tenni. Viszonyim valamennyi idegen hatalomhoz bizalmat öntenek belém a világbéke tartós fenállása iránt. Hónszertett fiam Montpensier herceg házassága, hön szeretett hugom Luiza Fernanda spanyol infansnóvel, kiegyesíté azon megeléglőlést 's vigaszt, melyeket a gondviselés családóm körében megélnem engedett. Ezen öszszeköttetés újabb záloga leend azon jótékony 's belső viszonyoknak, mik hosszszas idő óta Francia 's Spanyolország közt fenállanak 's miknek folytonos fenállása mindkét státusnak jölléte 's kölesönös biztossága miatt kívánatos. Okom van remélnem, miszerint Rio de la Plata ügyei kormányom nézetiben képest, őszhangzásban a nagybritanniai királynő kormányáival, rendbe fognak hozatni, kereskedelmi viszonyink biztosságának ama vidéken leendő teljes helyreállítása végett. Az orosz czárral hajózási szerződést kötöttem, mely számunkra, igazságos kölesönösség mellett valamennyi tengeri viszonyinknál ezen biradalommal oly előnyöket biztosít, miket megnyernünk ránk nézve szerfőlött fontos vala. Egy váratlan esemény az utolsó bécsi szerződés által megállapított helyzetét a dolgoknak Európában ártalmasan változtatá meg. A krakói republia, független semleges státus, az ausztriai császárságba lón kebleztetve. Tiltakoztam a szerződés ezen megsértése ellen. Belsőnkben a minden

akadályos okok daczára folyvást szaporodó közzjöveldemek világosan tanusítják, miszerint az ország munkássága 's segédforrásai folyton növekszenek. A pénzügyi törvények 's különféle törvényjavaslatok, fontos javításokat illetőleg az ország törvényhozása 's közzigazgatásában, fognak tárgyai lenni önök tanácskozásának. Ama nagy munkák, mikre vállalkoztunk, az ország érdekei által igényelt kitartósággal fognak ezéllhoz vezetetni. Önök oly rendszabályokkal is foglalkodandnak, mik afrikai birtokinkban az erkölcsiség 's belső jöllét haladását előmozdítani képesek legyenek. A hadsergink vitészege 's felajánlása által Algírban oly szerencsésen visszaállított nyugalom következtében éretten megvizsgálhatják ezen fontos kérdést, melyről egy külön javaslat fog önök elibe terjesztetni. Urain! közös érzelem lelkesít bennünket. Önök mindnyájan, hasonlag hozzám 's enyéimhez, hazánk szerencseje 's nagyságának feláldoztatvák. Hosszszas tapasztalás felvilágosita már bennünket azon politikáról, mely annak erkölcsi 's anyagi tulajdonihoz alkalmas 's mely a jelenben annak jöllétét, jövőben sorsa békes 's szabályos kifejlődését biztósita. Bizodalmasan várom önök honszeretete 's bölcseségétől az ezen nagy munka létesítéséhez szükséges közremunkálást. Gyámolítsuk egymást kölesönösen ezen teherviselésben, Franciaország aratandja törekvésink gyümöleseit. — Lajos Fülöpöt a kamra nyitánál szokásos hódolatjelekkel fogadták. Montpensier herceg házasságát illető szavait különös élénkséggel fejezé ki, mire előbb csak néhány szózat 's erre az egész kamra tetszést harsogott. Ott is, hol Krakó bekebleztetéséről van említés, külön erővel szólt a király 's ezen szókat a szerződés megsértése, észrevehető nyomattékkal emelé ki. — Azon remény, miszerint a király által kimondott meggyőződés a közbéke fentartása iránt, kedvező behatást fog a lözsér-esarnokon gyakorolni, hallomás szerint, nem valósult. Pílanatig ugyan felszöktek a közzjöveldelmi pénzkelet 's vasutrészvények, de csakhamar ismét csökkentek. A pénzügyi helyzet nehézségei minden kedélyt feszültségben tartanak. Három rendszabály terjeszték a francia bank elibe, megszüntetésül azon zavarnak, melyben a státus által rá bizott közzpénzkészletek kihuzása következtében, daczára az angol bank által tett előlegezésnek folyvást létezik, ugyanis: a leszámítolás fölemelése, változtatás a váltó-leszámítolások tekintetében 's a hitel-korlátozás, melyet különféle házak számára nyitott. Mind a három rendszabály azonban legnagyobb kárára fogna az egész iparos 's kereskedelmi közzéletnek szolgálni. — Jan. 3 's 4kén az éjszakai vasuton ismét két baleset fordult elő, mi mellett két személy veszté életét.

SCHWEIZ. Schweizban ismét forradalmi mozgalmak mutatkoznak. Murten, Stáffis 's Boll új kitérősek színhelyei lőnek. Freiburgban jan. 6 — 7kei éjjelen ütött ki a lázongás. Egész éjszaka hullámozott utcákon a nép, közbeközbe zajongva tódultak be a szomszéd német parasztok. A városi hatóság sem viselé magát hanyagul; reggelre valamennyi kapu ágyuval 's polgárőrségi osztályokkal volt megszállva, négyszáznál több pór érkezett éjszakán a városba. Várták a murteniekét egész reggeli 5 óráig, de azok meg nem jelentek. A város elvan zárva, csak élelemszállítók bocsáttnak be. Már is több elfogatás történt. Későbbi luzerni hírek szerint a lázongás szerencsésen elnyomatott. — Luzernbe jan. 9dikén érkeztek az ősz kantonok követei, hadi tanácskozányt tartandók. Az öszszes belső Schweiz védelemre van felhíva.

7ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Arverési hirdetvény.
(143ik sz. 1847.) Folyó 1847ik évi január 29én szokott délelőtti 's délutáni órákban reggeli kilenczétől kezdve eladatni fognak árverés utján készpénzfizetés mellett, a kir. hajózási raktárban a tabáni vonalon kívül: többféle fa- 's vasnemű eszközök, ugyszinte avult különféle kötelek 's nagyobb hajóhorgonyok. A venni szándékozók tehát a kijelölt rapon a fenérintett kir. raktárhoz hivatalosak. — A magy. kir. építési főigazgatóság által. Budán 1847ik évi január 11én. 3-3

Áresökkenetési hirdetés.
(2808, 3569, 3695ik sz. 1846. 79k szám 1847ik év.) A nagyméltóságú magy. kir. Helytartótanácsnak folyó 1847ik évi boldogasszony-hava 4kén kelt 705ik számú kegyes intézvénye következtében a kir. építési főigazgatóság részéről ezennel közzhírré tétetik: hogy a Duna 's Dráva folyóknak 1847ik évben eszközzendő tisztításához szükséges mintegy 192 mázsányi kötél készítése 's beszolgáltatása, áresökkenetés utján a legkevesebb kívánónak fog átengedtetni.

A szerződésre hajlandók ennél fogva, kik egyszersmind apatini mustrakendert magokkal hozni 's 300 forintot pengőben bánatpénzül az áresökkenetés előtt készpénzben letenni kötelezetnek, folyó évi február 5én reggeli 9 órakor a magy. kir. építési főigazgatóság épületében megjelenni, oly

megjegyzéssel szólíttatnak fel: hogy a bánatpénz azon árveréshez járulóknak, kik a szerződést meg nem nyerik, az áresökkenetés bevégezése után azonnal vissza fog adatni; ellenben a szerződőknek biztosítékul be fog számitatni.

Az említett biztosíték, mely a szerződési pénzösszevnek száztól tizedét fogja tenni, akár kamatos statuspapirok, akár házakra vagy telkekre törvényes idomban szerzett bizonyítványok által kieszereltethetik.

A szerződési feltételek az áresökkenetés napján nyilvánosan felolvastatnak; de addig is a kir. építési főigazgatóságnál hivatalos órákban mindennap megtekinthetők.

Későbbi áresökkenetési ajánlatok semmi esetre sem fogadtatnak el. — A kir. építési főigazgatóság által Budán 1847ik évi január 11kén. 3-3

† A pesti nőegyesület esütörtök január 21től kezdve minden héten háromszor, tudniillik: hétfőn, esütörtökön 's szombaton raponkint 600 valódi szegénynek főtt ételt fog kiszolgáltatni következő helyeken: a Lipótttemplom melletti városi mázsaház udvarában, az evangelicus 's református tanodák épületében, végre az ugynevezett eszédulaházban a kerepesi uton. — A kenyértelenségre jutottak tehát oda utasíttatnak, hogy a fen kitétt napokon délelőtti 10 órakor Derra Irma nőegyleti másodelnökön lakján, a lánchíd melletti Nákóféle házban nyerendő utalvány végett magokat jelentsék, hogy így a fen kijelölt helyeken délben 12től 1ig a magok ételilletvényét ávchessék. A tisztelt közzség pedig megkéretik, hogy az éhezö szegényeknek, kik olvasni aligha tudnak, ezen hírt mielőbb tudtára adni sziveskedjék. — Ugyanazon egyesület egyszersmind arról gondoskodék, hogy a hajlék nélküli szegények fütött szobákban alvó helyet találhasanak, mihez a t. cz. polgármester 's főkapitány urak legnagyobb készséggel segédkezeket nyujtani sziveskedtek. Pesten január 14én 1847. A pesti nőegylet meghagyatából Károlyi Lajos titoknok. 2-2

Teles számú példánnyal még szolgálhat a szerkesztőség.